

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 260/08-36

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 24. marca 2009 v senáte zloženom z predsedu Lajosa Mészárosa a zo sudcov Juraja Horvátha a Sergeja Kohuta prerokoval prijatú sťažnosť J. H. a M. H., obaja bytom T., zastúpených advokátkou JUDr. M. K., P., vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Piešťany v konaní vedenom pod sp. zn. PN-11 C 275/02 (predtým Okresného súdu Trnava v konaní vedenom pod sp. zn. PN-11 C 275/02) a takto

r o z h o d o l :

1. Okresný súd Piešťany v konaní vedenom pod sp. zn. PN-11 C 275/02 **p o r u š i l** základné právo J. H. a M. H., aby sa ich vec prerokovala bez zbytočných prieťahov, zaručené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky.

2. J. H. a M. H. **p r i z n á v a** primerané finančné zadostučinenie každému v sume po 1 000 € (slovom tisíc eur), ktoré **j e** Okresný súd Piešťany **p o v i n n ý** im vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

3. J. H. a M. H. **p r i z n á v a** náhradu trov právneho zastúpenia v sume 524,95 € (slovom päťstodvadsaťštyri eur a deväťdesiatpäť centov), ktorú **j e** Okresný súd Piešťany

p o v i n n ý vyplatiť na účet ich právnej zástupkyne JUDr. M. K., P., do jedného mesiaca od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 21. januára 2008 jednotlivo doručená sťažnosť J. H. a M. H., obaja bytom T. (ďalej aj „sťažovatelia“), ktorou namietali porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného súdu Piešťany (ďalej aj „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. PN-11 C 275/02 (predtým Okresného súdu Trnava v konaní vedenom pod sp. zn. PN-11 C 275/02).

Uznesením sp. zn. II. ÚS 259/08 z 10. júna 2008 ústavný súd obe veci sťažovateľov spojil a ďalej bola vec na ústavnom súde vedená pod sp. zn. Rvp 133/08.

Ústavný súd uznesením z 10. júna 2008 č. k. II. ÚS 260/08-13 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie sťažnosť J. H. a M. H., ktorou namietali porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy postupom Okresného súdu Piešťany v konaní vedenom pod sp. zn. PN-11 C 275/02 (predtým Okresného súdu Trnava v konaní vedenom pod sp. zn. PN-11 C 275/02).

Podľa § 18b ods. 1 zákona č. 511/2007 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 371/2004 Z. z. o sídlach a obvodoch súdov Slovenskej republiky a o zmene zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov a dopĺňa zákon Slovenskej národnej rady č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších predpisov, výkon súdnictva k 1. januáru 2008 vo veci sťažovateľov prešiel (v podstate sa „vrátil“) z odovzdávajúceho Okresného súdu Trnava na nadobúdajúci Okresný súd Piešťany so všetkými ústavnoprávnymi dôsledkami, vrátane plnej zodpovednosti za zbytočné prietahy v konaní.

2. Z obsahu sťažnosti vyplynuli najmä tieto relevantné skutočnosti: «... Žalobou zo dňa 02. 12. 2002 podanou na Okresný súd Piešťany sa sťažovatelia v I. a II. rade domáhajú nahradenia vyhlásenia vôle súdom odporcu P. K., so sídlom K.

Po 01. 01. 2005 došlo zákonom 371/2004 Z. z. osídlach a obvodoch súdov Slovenskej republiky k zrušeniu Okresného súdu Piešťany (ako súdu odovzdávajúceho) a preberajúcim súdom bol v zmysle tohto zákona Okresný súd Trnava.

Po 01. 01. 2008 došlo zákonom 511/2007 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 371/2004 Z. z. o sídlach a obvodoch súdov Slovenskej republiky k obnoveniu Okresného súdu Piešťany (ako súdu preberajúceho) a odovzdávajúcim súdom bol v zmysle tohto zákona Okresný súd Trnava.

Sťažovatelia v I. a II. rade sa sťažujú na prieťahy v konaní spôsobené tak Okresným súdom Trnava ako i Okresným súdom Piešťany. ...

Od podania žaloby ani Okresný súd Piešťany a ani Okresný súd Trnava vo veci riadne nekonal a nekoná resp. Okresný súd Piešťany vôbec nekonal. U sťažovateľov spôsobuje nečinnosť Okresného súdu Trnava stav právnej neistoty, vzrastajúcu nechť k zákonom, ktoré garantujú ich práva a k akémukoľvek skloňovaniu slova spravodlivosť, resp. súdna moc. Spôsobenými prieťahmi v konaní vedeného pod sp. zn. PN-11 C/275/2002 je ohrozená i nehnuteľnosť, ktorá si neustále vyžaduje zo strany sťažovateľov v I. a II. rade zvýšené náklady na jej opravu a údržbu, nakoľko vlastník obytného domu (odporca) nemá záujem na opravách a údržbe domu, čomu svojou nečinnosťou prispievajú a prispievali i samotné Okresné súdy. U sťažovateľov preto malo a má toto konanie dopad na existenčnú sféru (ich bytová otázka), a ktorej povaha si vyžadovala a vyžaduje (a v iných prípadoch si vždy bude vyžadovať) mimoriadnu starostlivosť a pozornosť všeobecného súdu venovanú efektívnemu a rýchlemu postupu, tak aby bol naplnený účel súdneho konania, t. j. odstrániť stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa naň osoba obrátila so žiadosťou o rozhodnutie.

... Predmetom konania pred okresnými súdmi bolo a je nahradenie vyhlásenia vôle. Podľa sťažovateľov v I. a II. rade neexistuje žiadna skutočnosť svedčiaca o právnej zložitosti veci a taktiež o jej skutkovej zložitosti vyžadujúcu si vykonanie rozsiahlejšieho dokazovania (listinné dôkazy, výsluchy svedkov, atď). Ide o bežnú agendu prvostupňových súdov.

... Správanie sťažovateľa ako účastníka konania (žalobcovia v I. a II. rade) je druhým kritériom pri rozhodovaní o tom, či v konaní došlo k zbytočným prietahom. Sťažovatelia v I. a II. rade žiadnym úkonom neprispeli k prietahom alebo k spomaleniu postupu okresných súdov, skôr naopak, v spojení s prebiehajúcimi konaniami pred Ústavným súdom SR (predseda súdu mal vedomosť i o tomto konaní, že v ňom existujú prietahy, avšak neurobil opatrenia, ktoré by mal a mohol urobiť bez ohľadu na sťažnosť sťažovateľov v I. a II. rade práve u predsedu súdu na prietahy, ktorá by sa s najväčšou pravdepodobnosťou minula účinkom) a žiadosťou zo dňa 02. 12. 2007 žiadali predsedu súdu o riadne konanie a rozhodnutie vo veci. Čoho výsledkom bolo oznámenie predsedu Okresného súdu Trnava zo dňa 05. 12. 2007.

... Tretím kritériom, podľa ktorého ústavný súd hodnotí zbytočné prietahy, je postup okresného súdu.

Nečinnosť (Okresný súd Piešťany), resp. neefektívnu činnosť Okresného súdu Trnava, ako aj súčasný stav ... nemožno podľa názoru sťažovateľov v I. a II. rade ničím ospravedlniť. Neodôvodnené prietahy, ktorým sa konanie nezmyselne predlžuje, viedli k porušeniu základného práva na prerokovanie veci sťažovateľov v I. a II. rade bez zbytočných prietahov.

Nekonanie Okresného súdu Piešťany prevzal citovaným zákonom práve Okresný súd Trnava a po vzniku Okresného súdu Piešťany tento naspäť prevzal „zodpovednosť“ za vzniklé prietahy. Celé konanie vedené pred Okresnými súdmi je tvorené jedným súvislým prietahom (okrem obdobia keď sa spis nachádzal na Krajskom súde v Trnave), a to nečinnosťou resp. neefektívnou činnosťou.»

2.1 Vzhľadom na uvedené relevantné skutočnosti sťažovatelia navrhli, aby ústavný súd náležom takto rozhodol:

„I. Základné právo sťažovateľov v I. a II. rade, na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov v zmysle čl. 48 ods. 2 Ústavy SR, bolo postupom Okresného súdu Trnava porušené.

II. Základné právo sťažovateľov v I. a II. rade, na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov v zmysle čl. 48 ods. 2 Ústavy SR, bolo postupom Okresného súdu Piešťany porušené.

III. Okresnému súdu Piešťany prikazuje, aby v konaní vedenom pod sp. zn. PN-11C/275/2002 konal bez ďalších prieťahov.

IV. J. H. priznáva primerané finančné zadosťučinenie v sume 100.000,- Sk, ktorému ich je Okresný súd Trnava povinný vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

V. J. H. priznáva primerané finančné zadosťučinenie v sume 100.000,- Sk, ktorému ich je Okresný súd Piešťany povinný vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

VI. M. H. priznáva primerané finančné zadosťučinenie v sume 100.000,- Sk, ktorej ich je Okresný súd Trnava povinný vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

VII. M. H. priznáva primerané finančné zadosťučinenie v sume 100.000,- Sk, ktorej ich je Okresný súd Piešťany povinný vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

VIII. Okresný súd Trnava je povinný uhradiť trovy právneho zastúpenia J. H. a M. H. v sume 16.008,- Sk advokátke JUDr. M. K., do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

IV. Okresný súd Piešťany je povinný uhradiť trovy právneho zastúpenia J. H. a M. H. v sume 16.008,- Sk advokátke JUDr. M. K., do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“

3. Na základe žiadosti ústavného súdu sa k veci písomne vyjadrili obaja účastníci konania: okresný súd, zastúpený jeho predsedníčkou Mgr. I. Š., listom zo 7. augusta 2008 sp. zn. Spr. 463/08 a právna zástupkyňa sťažovateľov stanoviskom k uvedenému vyjadreniu okresného súdu z 15. augusta 2008.

3.1 Predsedníčka okresného súdu uviedla chronológiu úkonov vykonaných súdmi v danej veci a dodala tieto relevantné skutočnosti:

„... Sťažovateľka sa sťažuje na prieťahy v konaní spôsobené tak Okresným súdom Trnava, ako aj Okresným súdom Piešťany a poukazuje na to, že v 5-ročnom súdnom konaní bolo vytýčených 7 pojednávaní a prvé pojednávanie Okresný súd Piešťany vytýčil po 16-tich mesiacoch od podania návrhu.

Od podania návrhu do prvého úkonu súdu, ktorým vyzval právnu zástupkyňu navrhovateľov na predloženie ďalších rovnopisov Zmluvy o prevode vlastníctva prebehlo takmer 10 mesiacov a potom ako boli vykonané ďalšie procesné úkony súd vytyčil pojednávanie. V období od podania návrhu do prvého úkonu súdu došlo k zbytočným prieťahom v konaní z objektívnych dôvodov, nakoľko v dotknutom období bola na Okresnom súde Piešťany nepriaznivá situácia v dôsledku dlhodobo nedostatočného obsadenia súdu a vysokého nápadu sporov. Jednotlivé veci sa vybavovali viac ako rok od dôjdenia návrhu na súd a v dôsledku pretrvávajúceho negatívneho stavu sa táto lehota postupne predlžovala. 1. 10. 2004 bola predmetná vec pridelená zákonnej sudkyňi Mgr. I. Š. spolu s ďalšími nevybavenými vecami v počte 500 v súdnom oddelení sudcu Mgr. F. B.

Okrem toho právna zástupkyňa navrhovateľov podala aj za ostatných nájomcov bytov v bytovom dome súp. č. 430 a 431 v T. proti odporcovi ďalších 11 návrhov o nahradenie vyhlásenia vôle, ktoré napadli práve zákonnej sudkyňi Mgr. I. Š. ako aj Mgr. F. B., pričom jedinou spornou otázkou vo všetkých týchto konaniach bola cena bytu a preto v právnej veci navrhovateľov: J. G. a I. G., obaja bytom T., vedenej tunajším súdom pod sp. zn. 6C 42/2008, ktorá napadla Okresnému súde Piešťany dňa 17. 12. 2002, pribral súd do konania znalca z odboru Ekonomika a podnikanie, odvetvie účtovníctvo, daňovníctvo za účelom vypočítania ceny bytu v zmysle ust. § 18 zák. č. 182/1993 Z. z. o vlastníctve bytov a nebytových priestorov. Výpočet ceny bytu v predmetnej veci bol smerodajný aj v ostatných veciach, preto súd vyčkal na vypracovanie posudku a keď dňa 3. 5. 2005 predložil znalec súdu znalecký posudok, v ktorom vyčíslil cenu bytu, v ostatných konaniach súd vytyčil pojednávanie. V poradí štvrté pojednávanie bolo zákonnou sudkyňou Mgr. I. Š. vytyčené na termín 26. 5. 2005, kde súd krátkou cestou doručil právnym zástupkyňiam účastníkov znalecký posudok, pričom právna zástupkyňa navrhovateľov tento posudok rozporovala a nesúhlasila s ním. O necelé dva mesiace bolo druhé pojednávanie, na ktoré sa účastníci a právny zástupcovia nedostavili, preto súd pojednávanie odročil a o tri mesiace vo veci meritórne rozhodol dňa 19. 10. 2005. Odvolacie konanie trvalo 5 mesiacov. Po vrátení veci z odvolacieho súdu prvostupňový súd vydal dňa 6. 7. 2007 na základe pokynu odvolacieho súdu uznesenie, ktorým pripustil zmenu návrhu. Dňa 6. 8. 2007 navrhovateľka prostredníctvom svojej právnej zástupkyne podala na Okresnom súde Trnava opäť zmenu návrhu. V tejto súvislosti je potrebné poukázať aj na skutočnosť, že v konaní s rovnakým

skutkovým základom a rovnakým odporcom, vedenom pod sp. zn. 6C/37/2008 zákonná sudkyňa opäť meritórne rozhodla dňa 24. 4. 2007. Odporca podal proti rozsudku opravný prostriedok a vec bola dňa 22. 6. 2007 predložená na rozhodnutie Krajskému súdu v Trnave, pričom odvolacie konanie trvalo 5 mesiacov. Odvolací súd opäť rozhodnutie prvostupňového súdu zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie.

Vychádzajúc z vyššie uvedeného Okresný súd Piešťany konštatuje, že v konaní došlo k zbytočným prieťahom aj v súvislosti so správaním sa navrhovateľov, resp. ich právnej zástupkyne, ktorá od podania návrhu niekoľkokrát tento menila a dopĺňala na základe výziev súdu, ktorý jej postupne dal presný návod ako návrh opraviť a formulovať tak, aby bol perfektný.

Inou okolnosťou majúcou vplyv na prieťahy v konaní bola i skutočnosť, že zákonná sudkyňa Mgr. I. Š. bola dňa 20. 02. 2008 Ministrom spravodlivosti SR vymenovaná do funkcie predsedníčky okresného súdu, preto dodatkom č. 6 k rozvrhu práce na rok 2008 bola dňa 27. 3. 2008 predmetná vec pridelená zákonnému sudcovi Mgr. V. Z. a dňa 16. 6. 2008 bola vec opäť pridelená ďalšiemu zákonnému sudcovi JUDr. O. K. v zmysle dodatku k rozvrhu práce č. 9.

Záverom uvádzam, že netrvám na ústnom pojednávaní a súhlasím s tým, aby Ústavný súd SR upustil od ústneho pojednávania v zmysle ust. § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde. “

3.2 Právna zástupkyňa sťažovateľov v reakcii na uvedené vyjadrenie predsedníčky okresného súdu zaujala takéto relevantné stanovisko:

„Trváme na dôvodoch uvedených v ústavnej sťažnosti. S vyjadrením predsedkyne Okresného súdu Piešťany nesúhlasíme, keďže ani v predošlom štádiu a ani v tomto štádiu konania nie je vec skutkovo ani právne zložitá, a to ani pokiaľ ide o kúpnu cenu, ktorú je možné veľmi jednoducho vypočítať v zmysle ustanovení zákona č. 182/1993 Z. z. (ide o bežnú agendu prvostupňových súdov).

Vzniklé prieťahy v konaní, ospravedlňované organizáciou súdu, vysokým počtom vecí v príslušnom oddelení a optimalizáciou, nie sú ospravedlniteľné.

Okresný súd koná, resp. Okresné súdy konali, vzhľadom k štádiu konania k vykonaným procesným úkonom nepravidelne a neefektívne.

Odôvodnenie prietáhov v súvislosti so správaním účastníkov (neustále menenie návrhu právneho zástupcu) taktiež nie je na mieste, keďže akýkoľvek návrh, v ktorom ide o nahradenie vyhlásenia vôle na základe zákona č. 182/1993 Z. z. v znení neskorších zmien, pričom podstatnou náležitosťou je kúpna cena, musí byť každým rokom menený (vždy každý rok o 2 % menej z kúpnej ceny), tak aby bol návrh perfektný, nakoľko ide o regulovanú cenu.

A ak by aj dochádzalo k zmenám návrhu, tak to len z dôvodu snahy právnej zástupkyne o ustálenie tejto zákonnej kúpnej ceny (na ktorej ustálenie nie je potrebné znalecké dokazovanie, keďže ide jednoduchý zákonný výpočet a ustanovovanie znalca by bolo možno chápať ako ďalší zbytočný prietah; znalec by len potvrdil zákon) a skončenie veci, v ktorej je v podstate predmetom konania bytová otázka navrhovateľov.

Súdy mohli v konečnom dôsledku ustanoviť i znalca, ktorý kvalifikovane túto výšku i ustáli a prispeje k rozhodnutiu, avšak oba Okresné súdy vyvíjali nesmiernu pasivitu v riešení veci v čo najkratšom čase, čo spôsobilo zbytočné prietahy v celom konaní, najmä v odkazovaní iného znaleckého posudku z iného konania inom konaní, čo bolo vytknuté i Krajským súdom v Trnave.

Ak predsedkyňa Okresného súdu Piešťany poukazuje na prietahy v konaní spôsobené aj Krajským súdom v Trnave, na tomto mieste uvádzame, že Krajský súd v Trnave konal riadne a trváme na nami uvádzanej chronológii v konaní.

Tak ako sme uviedli vo svojich ústavných sťažnostiach zo dňa 16. 01. 2008, prietahy boli spôsobené oboma Okresnými súdmi.

Vzhľadom k uvedenému trváme na podanej ústavnej sťažnosti v plnom rozsahu a zároveň upresňujeme a uplatňujeme si ďalšie trovy právneho zastúpenia súvisiace s týmto vyjadrením, a to nasledovne:

Okresný súd Trnava je povinný uhradiť trovy právneho zastúpenia (3 právne úkony vykonané v roku 2008 v zmysle § 11 ods. 2, § 14 ods. 1 písm. a) a c), § 16 ods. 3 a § 13 ods. 3 a 4 Vyhlášky MS SR č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb) J. H. a M. H. v sume 24.012,- Sk ... advokátke JUDr. M. K., do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

Okresný súd Piešťany je povinný uhradiť trovy právneho zastúpenia (3 právne úkony vykonané v roku 2008 v zmysle § 11 ods. 2, § 14 ods. 1 písm. a) a c), § 16 ods. 3 a § 13

ods. 3 a 4 Vyhlášky MS SR č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb) J. H. a M. H. v sume 24.012,- Sk ... advokátke JUDr. M. K., do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

Zároveň netrváme na ústnom pojednávaní a súhlasíme, aby Ústavný súd upustil od ústneho pojednávania. “

3. Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ich stanoviskami k opodstatnenosti sťažnosti dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy.

II.

Z obsahu sťažnosti a k nej priložených písomností, z vyjadrení účastníkov konania a z obsahu na vec sa vzťahujúceho súdneho spisu ústavný súd zistil takýto priebeh a stav konania vedeného Okresným súdom Piešťany pod sp. zn. 6 C 38/2008, predtým pod sp. zn. 11 C 275/2002:

Dňa 12. decembra 2002 podali sťažovatelia Okresnému súdu Piešťany žalobný návrh „na splnenie povinnosti previesť byt v bytovom dome do osobného vlastníctva nájomcu za regulovanú cenu“ proti P. K. (ďalej len „odporca“). Vec bola zaevidovaná pod sp. zn. 11 C 275/02 a zákonným sudcom sa stal Mgr. F. B.

Dňa 6. októbra 2003 okresný súd vyzval sťažovateľov, aby mu zaslali 5 vyhotovení „Zmluvy o prevode vlastníctva bytu podpísanú sťažovateľmi ako aj kupujúcimi“.

Dňa 14. novembra 2003 sťažovatelia zaslali okresnému súdu požadovanú zmluvu.

Dňa 14. novembra 2003 okresný súd vyzval odporcu, aby sa písomne vyjadril k žalobnému návrhu.

Dňa 2. februára 2004 okresný súd nariadil termín pojednávania na 16. marec 2004.

Dňa 12. marca 2004 odporca zaslal okresnému súdu svoje písomné vyjadrenie k žalobnému návrhu a požiadal o odročenie nariadeného pojednávania.

Dňa 16. marca 2004 sa vo veci uskutočnilo pojednávanie, ktoré bolo odročené na 22. apríl 2004.

Dňa 18. marca 2004 okresný súd vyzval účastníkov konania, aby sa písomne vyjadrili k výške kúpnej ceny uvedenej v predmetnej zmluve.

Dňa 2. apríla 2004 sťažovatelia zaslali okresnému súdu svoj výpočet ceny bytu s príslušenstvom a podielu na nebytových priestoroch.

Dňa 21. apríla 2004 odporca ospravedlnil svoju neúčast' na pojednávaní, ktoré sa malo konať 22. apríla 2004, a požiadal o odročenie tohto pojednávania.

Dňa 22. apríla 2004 bolo pojednávanie odročené na 27. máj 2004 s tým, že okresný súd opätovne vyzval odporcu, aby sa písomne vyjadril k výške kúpnej ceny.

Dňa 27. mája 2004 bolo pojednávanie odročené na 24. jún 2004.

Dňa 14. júna 2004 odporca zaslal okresnému súdu svoje písomné vyjadrenie k žalobnému návrhu.

Dňa 17. júna 2004 odporca odpovedal na výzvu z 22. apríla 2004.

Dňa 27. augusta 2004 okresný súd vyzval sťažovateľov, aby sa písomne vyjadrili k predmetnej veci.

Dňa 7. septembra 2004 sa sťažovatelia vyjadrili k veci.

Dňa 1. októbra 2004 bola vec pridelená sudkyňi Mgr. I. Š. a bola postúpená Okresnému súdu Trnava (ďalej aj „súd“).

Dňa 13. apríla 2005 súd nariadil termín pojednávania na 26. máj 2005.

Dňa 26. mája 2005 sa vo veci uskutočnilo pojednávanie, ktoré bolo odročené na 21. júl 2005.

Dňa 16. júna 2005 sa sťažovatelia písomne vyjadrili k predmetnej veci a vyzvali súd, aby boli odstránené prieťahy v konaní.

Dňa 18. júla 2005 odporca ospravedlnil svoju neúčast' na pojednávaní nariadenom na 21. júl 2005 a požiadal o odročenie pojednávania.

Dňa 21. júla 2005 sa vo veci uskutočnilo pojednávanie, ktoré bolo odročené na 19. október 2005.

Dňa 28. septembra 2005 sťažovatelia podali návrh zmeny žalobného návrhu.

Dňa 18. októbra 2005 sťažovatelia aj odporca ospravedlnili svoju neúčast' na pojednávaní, ktoré bolo nariadené na 19. október 2005.

Dňa 19. októbra 2005 sa uskutočnilo pojednávanie, na ktorom súd uznesením č. k. 11 C 275/02-93 pripustil zmenu žalobného návrhu a vyhlásil dokazovanie za skončené.

Na to bol vyhlásený rozsudok č. k. 11 C 275/02-97, ktorým súd žalobný návrh zamietol.

Dňa 12. decembra 2005 sťažovatelia podali odvolanie proti uvedenému rozsudku.

Dňa 14. decembra 2005 bola vec vrátená okresnému súdu.

Dňa 20. decembra 2005 bol spis spolu s opravným prostriedkom predložený Krajskému súdu v Trnave (ďalej len „odvolací súd“).

Dňa 22. decembra 2005 odvolací súd vyzval sťažovateľov, aby zaplatili súdny poplatok a predložili súdu splnomocnenie pre advokáta.

Dňa 4. januára 2006 sťažovatelia zaplatili súdny poplatok.

Dňa 10. januára 2006 odvolací súd vyzval odporcu, aby sa písomne vyjadril k odvolaniu.

Dňa 18. januára 2006 sa odporca písomne vyjadril k odvolaniu.

Dňa 22. júna 2006 odvolací súd uznesením č. k. 23 Co 339/05-119 rozsudok č. k. 11 C 275/02-97 súdu prvého stupňa zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Dňa 6. júla 2007 okresný súd uznesením č. k. 11 C 275/02-126 pripustil zmenu žalobného návrhu.

Dňa 6. augusta 2007 sťažovatelia podali návrh na zmenu žalobného návrhu.

Dňa 24. januára 2008 odporca zaslal okresnému súdu svoj návrh na uzavretie zmieru. Dňa 1. apríla 2008 bola vec pridelená sudcovi Mgr. V. Z. a bola znovu zaevidovaná pod sp. zn. 6 C 38/2008.

Dňa 23. júna 2008 bola vec pridelená sudcovi JUDr. O. K.

III.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak

porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadost'účinenie.

Predmetom konania pred ústavným súdom bolo posúdenie, či postupom Okresného súdu Piešťany v konaní vedenom pod sp. zn. PN-11 C 275/02 (predtým Okresného súdu Trnava v konaní vedenom pod sp. zn. PN-11 C 275/02) dochádzalo k porušovaniu základného práva sťažovateľov na prerokovanie vecí bez zbytočných priet'ahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných priet'ahov.

Judikatúra ústavného súdu sa ustálila v tom, že otázka, či v konkrétnom prípade bolo, alebo nebolo porušené základné právo na prerokovanie vecí bez zbytočných priet'ahov garantované v čl. 48 ods. 2 ústavy, sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu najmä podľa týchto troch základných kritérií: zložitosť vecí, správanie účastníka konania a postup súdu (napr. I. ÚS 41/02). V súlade s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu vecí) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (napr. I. ÚS 19/00, I. ÚS 54/02, II. ÚS 32/02). Podľa rovnakých kritérií ústavný súd postupoval aj v danom prípade.

1. Pokiaľ ide o kritérium zložitosti vecí, ústavný súd konštatuje, že dĺžka posudzovaného konania nebola závislá od zložitosti vecí. Napokon ani predsedníčka okresného súdu vo svojom vyjadrení nepoukázala na skutkovú alebo právnu zložitosť predmetnej vecí, ba naopak, vyjadrila sa tak, že *„jedinou spornou otázkou ... bola cena bytu“*.

2. Pri posudzovaní správania sťažovateľov ústavný súd nezistil žiadnu závažnú okolnosť, ktorá by mala byť osobitne zohľadnená na ich ťarchu pri posudzovaní otázky, či

a z akých dôvodov došlo v napadnutom konaní k zbytočným prieťahom, teda doterajšia dĺžka napadnutého konania nebola vyvolaná správaním sťažovateľov. Predkladanie podaní na upresnenie a doplnenie návrhu ústavný súd nekvalifikuje ako skutočnosť, ktorá spôsobila zbytočné prieťahy v konaní. Podľa právneho názoru ústavného súdu využitie možností daných sťažovateľom procesnými predpismi (napr. Občianskym súdnym poriadkom) na uplatňovanie a presadzovanie ich práv v súdnom konaní môže síce spôsobiť predĺženie priebehu konania, nemožno ho však kvalifikovať ako postup, ktorého dôsledkom sú zbytočné prieťahy (napr. I. ÚS 31/01).

3. Ústavný súd ďalej konštatuje, že okresný súd bol v posudzovanej veci opakovane nečinný v období od 12. decembra 2002 do 6. októbra 2003 (deväť mesiacov), od 7. septembra 2004 do 13. apríla 2005 (sedem mesiacov) a od 6. augusta 2007 do 23. júna 2008 (desať mesiacov). Okresný súd teda počas minimálne dvadsiatich ôsmich mesiacov vo veci nevykonal žiadny úkon smerujúci k odstráneniu právnej neistoty, v ktorej sa sťažovatelia počas napadnutého súdneho konania nachádzali, čo je základným účelom práva zaručeného v citovanom článku ústavy (pozri napr. I. ÚS 41/02). K uvedenej nečinnosti, a teda k prieťahom pritom nedošlo v dôsledku zložitosti veci ani správania účastníkov, ale výlučne v dôsledku postupu okresného súdu. Obranu predsedníčky súdu, že k tomu došlo „z objektívnych dôvodov“, keďže na okresnom súde bola „nepriaznivá situácia v dôsledku dlhodobého nedostatočného obsadenia súdu a vysokého nápadu sporov“, nebolo možné akceptovať. V tejto súvislosti ústavný súd opakovane zdôraznil, že pri posudzovaní toho, či bolo porušené základné právo sťažovateľov na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov, posudzoval postup súdu, a nie to, či toto právo bolo porušené činnosťou (nečinnosťou) alebo postupom konkrétneho sudcu vybavujúceho danú vec. Preto pri posudzovaní odôvodnenosti sťažnosti nemožno prihliadnuť na skutočnosti označované ako objektívne vo vyjadrení predsedníčky súdu. V tejto súvislosti ústavný súd už uviedol, že ústava v čl. 48 ods. 2 zaväzuje predovšetkým súdy ako garantov spravodlivosti, aby prijali príslušné opatrenia umožňujúce prerokovanie veci, a teda vykonanie spravodlivosti bez zbytočných prieťahov. I keď nie všetky nástroje na vyriešenie tzv. objektívnych okolností sa nachádzajú v dispozičnej sfére vedenia súdu či konajúceho sudcu, nemožno systémové nedostatky v oblasti výkonu spravodlivosti pripisovať na ťarchu účastníkov súdneho

konania a mieru ochrany ich základného práva zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy oslabiť poukázaním napr. na nadmerný počet vecí alebo na dlhodobo obmedzené personálne kapacity príslušných súdov (pozri napr. I. ÚS 119/03).

Vzhľadom na uvedené dôvody ústavný súd vyslovil porušenie základného práva sťažovateľov na prerokovanie predmetnej veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia v bode 1.

4. Vzhľadom na to, že 16. januára 2009 bola predmetná vec zastavená, neprichádzalo do úvahy v okolnostiach danej veci rozhodnutie podľa § 56 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde.

5. Podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd priznať tomu, koho základné právo alebo sloboda sa porušili, aj primerané finančné zadosťučinenie.

Sťažovatelia požadovali priznať primerané finančné zadosťučinenie každému v sume po 100 000 Sk, teda 3 319,39 €, pretože im nečinnosť okresného súdu spôsobuje „stav právnej neistoty, vzrastajúcu nechť k zákonom, ktoré garantujú ich práva a k akémukoľvek skloňovaniu slova spravodlivosť, resp. súdna moc“.

Vzhľadom na okolnosti danej veci ústavný súd dospel k názoru, že len konštatovanie porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy nie je dostatočným zadosťučinením pre sťažovateľov. Ústavný súd preto uznal za odôvodnené priznať im aj finančné zadosťučinenie podľa citovaného ustanovenia zákona o ústavnom súde, ktoré podľa zásad spravodlivosti s prihliadnutím na všetky okolnosti zisteného porušenia ich práv v napadnutej veci považuje za primerané každému sťažovateľovi v sume po 1 000 €.

Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia v bode 2.

6. Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy.

Sťažovateľom vznikli trovy konania z dôvodu právneho zastúpenia advokátom za tri úkony právnej služby (prevzatie a príprava zastúpenia zo 16. januára 2008, spísanie sťažnosti podanej ústavnému súdu zo 16. januára 2008 a písomné stanovisko k vyjadreniu okresného súdu z 15. augusta 2008). Za tri úkony vykonané v roku 2008 patrí odmena v sume trikrát po 105,42 €, preto trovy právneho zastúpenia pre jedného sťažovateľa predstavujú sumu 316,26 €. Základná sadzba tarifnej odmeny bola znížená o 20 %, pretože išlo o spoločné úkony pri zastupovaní „dvoch alebo viacerých osôb“, t. j. na sumu 253,01 € v prípade jedného sťažovateľa. Spolu s režijným paušálom ku každému úkonu (3x 6,31 € v roku 2008) v prípade dvoch sťažovateľov tvorí náhrada trov právnej služby advokátom celkove sumu 524,95 € v zmysle vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd o uplatnených trovách konania sťažovateľov rozhodol tak, ako to je uvedené v bode 3 výroku tohto rozhodnutia.

7. Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok, treba pod „právoplatnosťou rozhodnutia“ uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 24. marca 2009